

SUC DE GARROFES I OLI DE SAÛC

Una aproximació al Rector de Vallfogona

Josep Pedrals

Josep Fatjó

Francesc Vicent Garcia, el Rector de Vallfogona, va ser una figura il·lustre de la nostra història, la nostra literatura i les nostres anècdotes populars. Enguany, que celebrem el 400 aniversari de la seva mort, celebrem de nou un personatge clau per entendre el segle XVII i la poesia catalana de l'Edat Moderna.

Francesc Vicent Garcia va néixer a Saragossa el 1579. Al ser la seva mare tortosina, quan va morir el seu pare es van traslladar a viure a Tortosa. La mare es casà en terceres núpcies amb en Pau Bono llibreter. Això va fer que Vicent Garcia visqués enmig de llibres i impresos.

Va cursar estudis eclesiàstics a Barcelona i, finalment, es va ordenar sacerdot a Vic on va ser secretari del Bisbe Francesc Robuster, però un cop mort aquest, va demanar la plaça de rector a Vallfogona de Riucorb. Allà va viure fins a la seva mort el setembre de 1623 i va ser enterrat a la tomba dels preveres a la façana de l'església.

Va escriure uns 160 poemes i una obra de teatre (La comèdia de Santa Bàrbara). La seva obra és de caràcter satíric i burlesc que s'emmarca dins del conceptisme. En la seva poesia la idealització de l'amor d'arrel renaixentista dona pas a una visió més pragmàtica, sorneguera o sensual de l'amor.

Conreà, sobretot, el sonet. Un dels poemes més destacats fou el que dedicà a Roca Guinart, bandoler català de l'època. A banda de poesia lírica també compongué poesia narrativa. *Navegació del Marquès d'Almazan* és un poema narratiu format per cinquanta-dues dècimes en que es narra el viatge marítim de Barcelona a Tarragona del lloctinent de Catalunya Francisco Hurtado de Mendoza, Marquès d'Almazan i el seu seguici per anar a les festes de Santa Tecla.

L'estil de Vicent Garcia agafa diversos recursos propis de l'estètica barroca com ara els contrastos, els jocs d'opòsits i les paradoxes. Té una visió desidealitzada, desconfiada i pessimista del món, reforçada per l'humor i la burla. La seva visió del món és teatral on cadascú té un paper assignat per Déu.

L'amor és tractat de maneres diverses, des de l'elegància fina a l'obsenitat i l'escatologia, passant per la burla i la sàtira. L'erotisme present en les seves obres no pretén excitar, sinó que té com a objectiu ridiculitzar i refermar la idea misògina del sexe com a parany.

El lèxic destaca per la barreja de fórmules col·loquials, arcaismes o dialectalismes. Vicent Garcia esdevindrà un model de puresa lingüística contràriament a les crítiques que rebé a partir del segle XIX. La seva obra segueix l'ortografia de l'Acadèmia dels Desconfiats. La seva obra va ser menystinguda per alguns autors de la Renaixença, però també va ser reivindicada per altres autors com Frederic Soler o Rosselló-Pòrcel.